

Toespraak 4 mei herdenking 2026 Berkel en Rodenrijs

Beste mensen,
inwoners van Berkel & Rodenrijs,

Vanavond staan we hier samen.
In stilte.

Stelt u zich een huis voor, ergens hier in Berkel.
Een gewoon huis.
De gordijnen zijn dicht, ook overdag.

Binnen zit iemand die er eigenlijk niet mag zijn.
Een onderduiker.
Die afhankelijk is van de moed van anderen.

Elke dag is spannend.
Elke voetstap op straat kan gevaar betekenen.
Elke klop op de deur kan het einde zijn.

En toch waren er mensen, meer dan 80 jaar geleden, die hun deur openen.
Die hun angst opzij zetten.
En bewust kozen om een ander te beschermen.

Dat gebeurde hier.
In gewone huizen.
In onze straten.

En het gebeurt vandaag de dag nog steeds.
Op andere plekken in de wereld.
Mensen die moeten schuilen.
Die afhankelijk zijn van anderen om te overleven.

Waarom vertellen we deze verhalen?
Omdat oorlog niet alleen gaat over grote gebeurtenissen.
Niet alleen over geschiedenis.

Oorlog gaat over mensen.
Over gewone levens die plotseling veranderen.

Vanavond herdenken we alle mensen
die hun leven verloren in de Tweede Wereldoorlog.
En in oorlogen daarna.

We herdenken hen met respect.
En met het besef dat hun verhalen niet alleen bij het verleden horen.

Want wat toen gebeurde,
gebeurt vandaag de dag nog steeds.

Kinderen die hun huis moeten verlaten.
Gezinnen die op de vlucht slaan.
Mensen die alles kwijtraken wat voor hen vanzelfsprekend was.

Als we naar de wereld kijken, zien we hoe onrustig deze nu is.

In het Midden-Oosten is de situatie complex.
Er is veel geweld.
Veel verdriet.
En veel onzekerheid.

In Gaza, in Israël, en in andere delen van de regio
leven mensen elke dag met angst en verlies.

Ook in Oekraïne gaat de oorlog door.
In Libanon en Iran zijn mensen op de vlucht.
en op zoveel andere plekken in de wereld is veiligheid niet meer vanzelfsprekend.

Het is soms moeilijk te begrijpen.
De conflicten zijn ingewikkeld.
De oplossingen niet eenvoudig.

Maar wat we wel begrijpen,
is wat oorlog met mensen doet.

En juist daarom moeten we blijven herdenken.

Ook dichterbij huis merken we dat de wereld verandert.
We horen over dreiging.
Over digitale aanvallen.
Over sabotage van systemen waar we dagelijks op vertrouwen.

Het laat zien dat we aandacht moeten hebben voor vrijheid en veiligheid.
Dat we alert moeten blijven.
Dat we voorbereid moeten zijn.

Maar vrijheid is meer dan veiligheid alleen.

Vrijheid betekent dat je kunt leven zonder angst.
Dat je mag denken en zeggen wat je wil.
Dat je mag geloven wat je wil.

Vrijheid betekent ook dat je mag zijn wie je bent.
Ongeacht je achtergrond.

Ongeacht je overtuiging.
Ongeacht verschillen.

En dat we elkaar die ruimte geven.

Dat vraagt iets van ons allemaal.
Dat we blijven luisteren.
Dat we elkaar blijven zien.
En dat we verantwoordelijkheid nemen.

Hier.
In onze dorpskernen.
In ons dagelijks leven.

De mensen die wij vandaag herdenken,
leefden in een tijd waarin vrijheid verdween.
Waarin angst het dagelijks leven bepaalde.

Hun verhalen lijken ver weg.
Maar dat zijn ze niet.

Want voor anderen, ergens anders in de wereld,
is dit nog steeds de werkelijkheid.

Dat maakt herdenken belangrijk.
Niet alleen om terug te kijken.
Maar ook om te begrijpen.

Wij leven in vrijheid.
Maar dat vraagt iets van ons.

In hoe we met elkaar omgaan.
In of we ruimte geven aan anderen.
In of we blijven kiezen voor wat ons verbindt.

Vrijheid zit niet alleen in grote woorden.
Maar in kleine daden.

Vanavond zijn we stil.
Voor hen die vielen.
Voor hen die leden.
Voor hen die hun leven gaven.

Opdat wij niet vergeten.
En opdat wij blijven beseffen
wat vrijheid werkelijk betekent.

Dank u wel.

